

stor, at en Arbejdsløshedsperiode kan rides af uden Understøttelse. Enhver Murer eller Murerarbejd mand ved f. Eks. med positiv Sikkerheds at en Frostperiode ingen Fortjeneste, vil give ham, men jeg gaar ud fra, og jeg tror med Rette, at Arbejdslønnen derfor ogsaa i sin Tid ligesom nu har været afpasset derefter. Derfor er det ikke rigtigt, at en saadan Mand, fordi han faktisk ikke kan arbejde de og de Dage, straks melder sig som arbejdsløs. Vi har dog mangfoldige Erhverv, hvor Fortjenesten ikke falder lige jævnt. Tager vi f. Eks. en Mand, der handler med Ejendomme, saa sælger han ikke Ejendomme hver Dag, men han er ikke derfor erhvervsløs i de Dage, Uger, maaske Maaneder, hvor han ikke sælger en Ejendom; nej, han maa regne med, som man gjorde igamle Dage, at efter de 7 fede kommer de 7 magre Aar, og saa maa han tære paa den opsparede Fortjeneste. Man har set Eksempler paa, at ganske unge Mennesker, som ved Tørvegravning eller sligt har tjent udmærket godt, Dagen efter, at Arbejdet er sluttet, har meldt sig som arbejdsløse, fordi de har brugt det hele efterhaanden. Man har jo Lov til at bruge hele Fortjenesten med det samme, men saa er man ikke moralsk berettiget til at sige: Nu er jeg nødlidende, nu er Samfundet forpligtet til at tage sig af mig.

Det vilde være meget sundt og godt, om man betydede Folk, at der maa lægges til Side, naar man tjener godt, for at man kan ride en vanskelig Periode af, naar den kommer. Disse unge Mennesker har slet ikke godt af at bruge de Penge, de har tjent, paa een Gang. Man hører ganske vist saa meget; jeg tvivler heller ikke om, at meget af det, man hører, maaske ikke er fuldt overensstemmende med Virkeligheden, men jeg tvivler paa den anden Side heller ikke om, at en stor Del af de Fortællinger, der høres i disse Egne om, hvor vanvittig ødselt de unge Mennesker har opført sig i den Tid, de tjente de store Penge, har Sandsynligheden for sig. De unge Mennesker selv har lidt haardt derunder, for det er ikke sundt, naar man ikke kan føre et saadant Levned igennem hele Aaret rundt, at vænne sig til at ødsle med Penge, selv om det kun er for en kort Tid.

Jeg skal nævne et Eksempel fra Landet. Det gør mig ondt at maatte sige, at selv ude paa Landet er der gaaet Smitte i den ellers rettænkende og hæderlige Befolkning. Jeg kender et Tilfælde, hvor en Mand, der har en Ejendom paa en

6—7 Tdr. Land, og som tidligere har haft nok i sin lille Bedrift, saa at han aldrig har arbejdet for andre undtagen i de Dage, da han gaar hos sin Pløjemand — for ærede Medlemmer, der ikke ved, hvad en Pløjemand er, skal jeg sige, at det er den Mand, hos hvem han faar Heste og Redskaber til at drive sin Jord med, og for hvem han saa til Gængæld gør saa og saa mange Dages Arbejde ved Tærskning og Gødningskørsel om Vinteren, saa og saa mange Dages Arbejde under Høsten o. s. v. — nu, smittet af Eksemplet udenom, er kommet i Tanker om, at de Dage, da han ikke er hos Pløjemanden, er han egentlig arbejdsløs. At dette lader sig praktisere, er ganske forkasteligt, ødelæggende baade for Statskassen og for Moralen, og begge skulde vi dog gerne værne om. Manden trykkede sig længe, han syntes egentlig ikke, han kunde være det bekendt, men Naboer og Genboer sagde: Hvorfor vil Du ikke det, gaa bare derhen mellem 11 og 12, saa er Rasmus eller Per hjemme, den Mand, som fører Kontrollen mere eller mindre effektivt, maaske snarest mindre effektivt. Vi kan alle sammen være enige om, at den Fristelse, der her er, burde kunne modstaas, men faktisk er den der, og faktisk bliver den ikke modstaaet.

Jeg skal ikke udtale mig om, hvorvidt den Slags Tilfælde er almindelige eller sjældne, men hvad enten de nu er faa eller mange, maa vi alle virke hen til, at Understøttelsen kun gives, hvor den er nødvendig og rimelig. Der er neppe et eneste Menneske, i hvert Fald ikke et eneste Medlem af dette høje Ting, som ikke er fuldt paa det rene med, at ufor skyldt og virkelig Arbejdsløshed bør understøttes; den Arbejdsløshed, der, som det en Tid lang var saa almindeligt, havde sin Grund i manglende Kul, manglende Raastoffer, skal hjælpes og hjælpes rundeligt. Det er heller ikke mod selve Tanken, der er noget at indvende, den er jo smuk og sund, ja, i et velordnet Samfund ganske naturlig, men derimod den kritikløse Maade, hvorpaa den føres ud i Livet, hvorved værdige og ikke-værdige faar lige Behandling. Det er Kontrollen, det er galt fat med. Her kan spares store Beløb for Statskassen. Og her har vi det ret enestaaende Tilfælde, at Besparselsen vil være til Gavn for alle, ogsaa for dem, der mistede Understøttelsen, idet de derigennem muligvis kunde faa Øjnene op for, at der er mere Velsignelse ved at arbejde end ved Understøttelse. Dette sidste vil i Længden svække Arbejds-